

Sygn. akt XI GC 426/17

Sprawa była rozpoznawana w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 roku powód S. S. wniósł przeciwko pozwanej B. Ś. pozew o zapłatę kwoty 13700 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 października 2016 roku do dnia zapłaty, a także złożył wniosek o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 6 czerwca 2016 r. strony zawarły umowę o dzieło, której przedmiotem było wykonanie przez pozwaną sauny fińskiej I. oraz sauny I., za wynagrodzeniem 46505,07 zł brutto. W dniu 7 czerwca 2016 roku powód zapłacił zaliczkę w kwocie 13700 złotych. Zamówienie zgodnie z umową nie zostało zrealizowane do połowy lipca 2016 r. i dopiero 2 września 2016 roku doszło do kontaktu między stronami, gdzie umówiono termin montażu na dzień 5 lub 6 września 2016 r.. W tym momencie powód dysponował gotówką w kwocie 10000 zł i poprosił o zmianę terminu płatności, ale po dojechaniu na miejsce montażu zastali pracowników pozwanej, którym nakazano przerwanie montażu. Dodatkowo zamontowana już obudowa pierwszej sauny fińskiej była niezgodna z zamówieniem, gdyż front sauny powinien być usunięty, rama okna powinna być usunięta i w miejsce listwy drewnianej powinna zostać zamontowana listwa metalowa, próg wejściowy do sauny powinien być usunięty i obudowa wnętrza sauny była z desek pionowych, a powinna być poziomych. Powód pismem z dnia 9 października 2016 r., wezwał pozwaną do wykonania zobowiązania, pod rygorem odstąpienia od umowy o dzieło, wyznaczając termin 3 dni. Wezwanie pozostało bez odpowiedzi i w ocenie strony powodowej do oddania dzieła nie doszło, powód od umowy odstąpił i dochodzi zwrotu zapłaconej zaliczki.

W toku sprawy w dniu 5 października 2018 roku powód ponownie złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy o dzieło .

Dnia 8 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem powoda.

W przepisany terminie pozwana złożyła sprzeciw, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że brak było podstaw do odstąpienia od umowy i tym samym brak jest podstaw zwrotu zaliczki. Wskazała, że został umówiony termin 5 tygodni na wykonanie sauny. Przyznała że w tym terminie do montażu nie doszło, ale strona powodowa nie skorzystała z tej przyczyny z możliwości odstąpienia do umowy. Jak doszło do montażu, to okazało się że powód nie miał pieniędzy aby za saunę zapłacić. Podniosła, że sauna jest wykonana zgodnie z umową, a do montażu nie doszło ze względu na brak zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie ofert z dnia 28 stycznia 2016 r., 26 kwietnia, 2016 r. i 11 maja 2016 roku oraz po długotrwałej wymianie korespondencji elektronicznej i po całodobowej wizycie M. S. w siedzibie pozwanej, w dniu 7 czerwca 2016 roku strony zawarły umowę o dzieło, której przedmiotem było wykonanie dwóch saun: sauny fińskiej I. o wymiarach 280x220x200 cm z piecem 9 kW (...) oraz sauny I. I. 150x220x200 z promiennikami kwarcowymi 11 szt z osłonkami szarymi i podświetleniem L. zaoparciowym. Łącznie ustalone wynagrodzenie wyniosło 46505,07 zł. Termin realizacji ustalono na około 5 tygodni od złożenia zamówienia, przy czym dokładny dzień montażu miał być ustalony telefonicznie lub pisemnie. W umowie o ile ustalone zostały parametry okien widokowych to brak jest określania z jakiego materiału ma być wykonana ościeżnica (rama) okna. Podobnie w umowie nie zostało określone aby zrezygnowano z montażu progu. Strony w umowie określiły że zabudowa nadsaunowa – tj. w przestrzeni między sufitem sauny, a sufitem pomieszczenia gdzie będzie zamontowana, zostanie wykonana z poziomej boazerii, nic natomiast nie ustalono w umowie na temat sposobu ułożenia desek wewnątrz sauny.

Dowód:

- umowa k. 24-26
- projekt umowy k. 27-29
- korespondencja elektroniczna k.30, 34, 35-36, 37, 38, 42, 43, 44, 45-46, 50
- oferty k. 31-33, 39-41, 47-49
- zeznania M. S. k. 179-180
- zeznania J. Ś. k. 181-183
- przesłuchanie powoda k. 184

Przy zawarciu umowy powód zapłacił zaliczkę w kwocie 13.700 zł.

Bezsporne

Montaż rozpoczął się na początku września w miejscu zamieszkania powoda i jego żony, którzy akurat wtedy byli poza miejscem zamieszkania. W czasie jak na miejscu montażu pojawili się pracownicy pozwanej powód nie dysponował pozostała do zapłaty kwotą i zaproponował zapłatę kwoty 10.000 zł przy montażu, a resztę w ciągu kilku dni. Ostatecznie strony nie porozumiały się co do odroczenia płatności pozostałej części kwoty, pracownicy pozwanej pozostawili u powoda szkielet jednej z saun i odjechali.

Montaż saun nadal jest możliwy, są one wykonane i pozostają w dyspozycji pozwanej. Nie ma żadnego technicznego kłopotu w niezamontowaniu progu do saun, tak samo możliwy jest montaż szyby w ramce metalowej. Ułożenie boazerii wewnątrz sauny na etapie produkcji może być ustawione w dowolny sposób – tak pionowo, jak i poziomo. W wykonanych saunach deski boazerii są zamontowane pionowo i w tym momencie nie ma możliwości zmiany sposobu tego montażu na poziomy.

Dowód:

- zeznania M. S. k. 179-180
- zeznania J. Ś. k. 181-183
- przesłuchanie powoda k. 184

Pismem z dnia 16 września 2016 r. pozwana wezwała powoda do zapłaty brakującej części wynagrodzenia w kwocie 32805,07 zł, czemu odmówił.

Pismem z dnia 9 października 2016 roku, które dotarło do pozwanej w dniu 20 października 2016 r., pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do wykonania saun w terminie 3 dni, oświadczając jednocześnie, że przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu odstępuje od umowy i żąda zwrotu zapłaconej zaliczki.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty k. 15
- odpowiedź k. 13 i 14
- pismo z 09.10.2016 r. k. 8-11,

Pismem z dnia 5 października 2018 roku powód złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy

Bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne

Podstawą prawną dochodzonego powództwa jest art. 636 § 1 k.c.. Zgodnie z nim Jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie.. W ocenie Sądu powódka skutecznie nie skorzystał z prawa odstąpienia od umowy, albowiem nie zmaterializowały się do tego przesłanki, a w konsekwencji umowa nadal strony obowiązuje i powód nie miał podstaw do żądania zwrotu zaliczki.

Bezspornie strony związane były umową o dzieło, której przedmiotem było wykonanie 2 saun. Bezspornie też powód zapłacił zaliczkę w kwocie 13700 zł. Nie ulega też wątpliwości że nawet nieprecyzyjnie określony w umowie termin około 5 tygodni na wykonanie został przekroczony. Jednakże powód nie skorzystał z możliwości odstąpienia od umowy z tej przyczyny, na podstawie art. 635 k.c. – pracownicy pozwanej oraz mąż pozwanej J. Ś. przybyli na miejsce montażu, przystąpili za zgodą powoda do montażu, który został wstrzymany jak okazało się że powód nie ma pieniędzy na zapłatę. Różnice między zeznaniami świadków i powoda w zakresie jakie ustalenia były co do prolongaty płatności są nieistotne, ponieważ pewnym jest że powód w chwili montażu nie miał pieniędzy na zapłatę. W tym układzie pozwana miała prawo wstrzymać się z wykonaniem montażu, ponieważ miała informację że powód za dzieło nie zapłaci. Taka okoliczność należy traktować jako przeszkoda w wykonaniu dzieła z przyczyn dotyczących zamawiającego. Zgodnie z art. 639 k.c. Zamawiający nie może odmówić zapłaty wynagrodzenia mimo niewykonania dzieła, jeżeli przyjmujący zamówienie był gotów je wykonać, lecz doznał przeszkody z przyczyn dotyczących zamawiającego. Jednakże w wypadku takim zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

Brak pieniędzy na zapłatę oznaczało, że to od pozwanej zależało czy montaż dokończy. Gdyby tylko brak pieniędzy u powoda w chwili montażu był jedyną przeszkodą, to w ocenie Sądu do montażu by doszło. Sąd wychodzi z założenia że wszyscy uczestnicy obrotu gospodarczego działają racjonalnie, racjonalne też reagują na obiektywne okoliczności. Zważywszy, że faktycznie montaż rozpoczął się z kilkutygodniowym opóźnieniem i obiektywnie przekonywującym jest argument, że powód mógł być finansowo zaskoczony nagle zjawiającą się ekipą i mógł potrzebować 3 dni na zgromadzenie pieniędzy. Racjonalnie działający przedsiębiorca, który przetransportował na miejsce montażu sauny, oddelegował do tego pracowników – a zatem poniósł już wszystkie koszty i spotkałby się z argumentem nagłości montażu po długim oczekiwaniu na ten montaż oraz koniecznością zgromadzenia pieniędzy w ciągu 3 dni, niewątpliwie dokonałby montażu. Ta sytuacja wskazuje że podstawowym powodem dla którego do zakończenia montażu nie doszło, to pojawiające się pretensje powoda o niezgodność saun z zamówieniem i z tego powodu brak zgody na montaż z jego strony.

Powód niezasadnie zarzuca niezgodność cech saun z zawartą umową. Przede wszystkim zauważyć należy że zawarta umowa poprzedzona była wielomiesięcznymi negocjacjami i osobistą wizytą powoda i jego zony w siedzibie pozwanej. Jest to umowa zawarta między przedsiębiorcami, a zatem nie ma tu słabszej strony stosunku cywilnoprawnego, jakim jest np. konsument. Oczywiście zgodnie z art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu, ale ciężar wykazani że treść umowy była inna niż jej literalne brzmienie spoczywa na powodzie i powód takiej okoliczności też nie wykazał. Spośród czterech zarzutów w zakresie cech saun, trzy mają charakter zupełnie fasadowy. Chodzi tu o zarzuty że front sauny powinien być usunięty, rama okna powinna być usunięta i w miejsce listwy drewnianej powinna zostać zamontowana listwa metalowa oraz, że próg wejściowy do sauny powinien być usunięty. W zakresie progu i ramy okien M. S., która faktycznie negocjowała umowę, przyznała że na ten temat w umowie nie ma żadnych ustaleń. Efektem już tej konstatacji jest nieuwzględnienie

tego zarzutu. Na podstawie też przesłuchania J. Ś. uwzględnienie tych żądań jest cały czas możliwe – próg może zostać nie zamontowany (lub jak ujął w 15 minut zdemontowany) i w ocenie Sądu bez dodatkowych kosztów. Tak samo może zostać zmieniona rama okna. Bez opinii biegłego nawet jeżeli w tym zakresie powstaną jakieś koszty – wszak pozwana wykonała ramę, która ostatecznie spowodowała się je podoba – będą miały one charakter symboliczny i zważywszy na to że życzenie zmiany pojawiało się na etapie montażu, kosztem pozwana będzie mogła obciążyć powoda. Zarzut konieczności usunięcia frontu sauny w ogóle nie został przez stronę powodową wykazany. Nie ma on w ocenie Sądu żadnego odzwierciedlenia w treści umowy, w szczególności jaki element został zamontowany, który wg umowy miałby nie zostać zmontowanym. Wreszcie ostatni zarzut – jak wskazuje strona powodowa, w jej rozumieniu najistotniejszy - że obudowa wnętrza sauny była z desek pionowych, a powinna być poziomych. Zacząć należy od tego, że przekonywującym są zeznania J. Ś., iż takie ustalenia na etapie produkcji sauny są w pełni możliwe do realizacji. Zdaniem Sądu to też wskazuje, że gdyby ustalenia takie jednoznacznie były dokonane, to nie istnieją żadne racjonalne przesłanki dla odmowy wykonania przez pozwaną takiego zamówienia. Z treści umowy nie wynika nic na temat kierunku ułożenia desek. W umowie jest rozwiązane ułożenie desek w zabudowie nadsaunowej, czyli w przestrzeni nad sauną – nad jej sufitem i pod sufitem pomieszczenia gdzie był montaż, ale nie wewnątrz sauny. Nie można dokonać takiego ustalenia na podstawie korespondencji prowadzonej przed zawarciem umowy. Powód odwołuje się do wiadomości elektronicznej z 5 maja 2016 r. (k. 34 i 193) – „przesyłam odjecie wnętrza sauny, proszę wziąć pod uwagę szerokość listew na ścianach jak i oświetlenie”. Wskazany mail jest etapem długotrwałych negocjacji i ich finałem jest umowa. Nie jest tym samym równoznaczne, że wszystkie koncepcje poruszane w trakcie negocjacji są uwzględnione w umowie. To umowa ma wiążący charakter i gdyby faktycznie powodowi zależało na określonym położeniu desek wewnątrz sauny, umowa takie postanowienie by zawierała. Z perspektywy Sądu sposób ułożenie desek wewnątrz jest kwestią nieistotną. Oczywiście ze względów estetycznych takie ułożenie desek może być dla powoda istotne ale brak danych aby ta istotność zawarta była w umowie. We wskazanej wiadomości brak jest stwierdzenia, że powód czy jego żona chcą taką samą saunę. M. S. wskazuje też na szerokość listew na ścianach – a nie na ich kierunek położenia. Trudno też zakładać jaki walor estetyczny jest dla zamawiającego najistotniejszy, a i w korespondencji przed zawarciem umowy, jak i w samej umowie brak elementu kierunku położenia desek wewnątrz sauny. Nie są przy tym miarodajne fotografie z ofert, ponieważ są z punktu widzenia położenie desek sprzeczne – na k. 31 jest ułożenie poziome, na k. 32 pionowe. W ocenie Sądu najistotniejszymi są kwestie techniczne saun i elementów wyposażenia. Sposób położenia desek jeżeli nie został wyeksponowany, jest elementem nieistotnym.

Konkludując brak było podstaw do odstąpienia od umowy.

Odniesić się też należy do samej procedury odstąpienia stosowanej przez powoda. Zgodnie z art. 636 § 1 k.c. jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie.

Z powyższego wynika, że nie ma możliwości połączenia dwóch czynności jakimi są: 1) wezwanie przyjmującego zamówienie do zmiany sposobu wykonania i wyznaczenie mu w tym celu odpowiedniego terminu oraz odstąpienie od umowy. Ta druga czynność jest możliwa dopiero po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu. Sąd Rejonowy podziela w tym zakresie stanowiska wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 kwietnia 2008 r. w sprawie III CSK 323/07 - oświadczenie o odstąpieniu od umowy ma charakter kształtujący prawo. Jest to, podobnie jak wypowiedzenie, jeden ze sposobów rozwiązania umowy. Może mieć podstawę umowną lub ustawową. Przy braku odpowiednich postanowień umowy, złożenie skutecznego oświadczenia o odstąpieniu od umowy zależy od wypełnienia ustawowych wymagań przewidzianych w przepisach szczególnych dotyczących określonych umów nazwanych (m.in. art. 635 KC, art. 637 § 2 KC, art. 644 KC, art. 656 KC), albo też w ogólnej regulacji obejmującej wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych.

Z tej perspektywy – nawet jeżeli spełniona byłby przesłanka wykonywania dzieła w sposób wadliwy – to nieprawidłowe było wypowiedzenie pismem dnia 9 października 2016 r., ze względu na połączenie w nim dwóch niełączących się akcji. Aczkolwiek zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy

istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy. Powód pismem z dnia 5 października 2018 roku wypowiedział umowę, zatem ostatecznie sama procedura wypowiedzenia była prawidłowa – wezwanie do wykonania umowy i wyznaczenie terminu pismem z 9 października 2016 roku oraz wypowiedzenie umowy pismem z dnia 5 października 2018 roku, tyle że wypowiedzenie to było nieskuteczne, ponieważ wg Sadu pozwana nie wykonywał dzieła w sposób wadliwy.

Z tego powodu orzeczono jak w punkcie I sentencji.

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c., zasądzając na rzecz pozwanej od powoda koszty postępowania w łącznej wysokości 3617 złotych. Na powyższą kwotę złożyły się koszty zastępstwa prawnego w kwocie 3600 zł, 1800 zł, ustalone w oparciu o § 2 pkt 4 w zw. z § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

28.11.2018